

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO van de SP over
diversen jeugdhulp/Wmo

Steller A. de Jong

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	(050) 367 67 78	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	
Datum	3-3-2021	Uw brief van		Uw kenmerk	-

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer W. Koks van de SP gestelde vragen ex art. 38 RvO over diversen jeugdhulp/Wmo.. De brief van de vragensteller treft u als bijlage aan.

Inleiding

Voordat wij ingaan op de beantwoording van de vragen hechten wij er aan om de gemeentelijke bevoegdheid ten aanzien van controles op criminele activiteiten bij zorgaanbieders te duiden. De gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van de Wmo voor wat betreft kwaliteit en rechtmatigheid van de geleverde zorg. De gemeentelijke toezichthouder Wmo en Jeugdwet voert dit toezicht uit. Voor het toezicht op de uitvoering van de Jeugdwet beperkt de toezichthouder zich tot het toezicht op de rechtmatigheid. Het toezicht op kwaliteit van de jeugdhulp valt onder de verantwoordelijkheid van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). De vragen over aard en gebruik jeugdhulp, de kosten van de jeugdhulp voor de gemeente en mislukte jeugdhulptrajecten zijn op basis van de registratie, zoals die tot nu toe samen met de RIGG en de andere gemeenten is opgezet. Sommige vragen zijn daardoor niet stuk voor stuk en precies te beantwoorden. In de nieuwe inkoop jeugdhulp per 2022 nemen wij deze vragen graag mee als input voor het inrichten van een meer kwalitatieve monitoring.

De vragen van de SP:

Binnenkort worden de kaders aanbesteding Jeugdhulp 2022 vastgesteld. Bij de meningsvorming in onze fractie zijn onderstaande vragen gerezen. Woensdag 10 februari 21 vindt een beeldvormende bijeenkomst plaats. Indien u dit wenst kunnen de vragen tijdens uw presentatie beantwoord worden. Wij kunnen ons voorstellen dat de antwoorden ook voor andere fracties interessant zijn in hun beeldvorming.

1. Criminele activiteiten zorgaanbieders.

De Volkskrant van 18/01/21 maakt melding van een onderzoek van het Informatie Knooppunt Zorgfraude waarin een verwevenheid wordt aangegeven van zorgaanbieders en criminaliteit in de regio Twente. Bij minstens 22 zorginstellingen in de periode 2017-2019 wordt betrokkenheid geconstateerd bij wiethandel, fraude, witwaspraktijken en uitbuiting van kwetsbare cliënten. Het rapport stelt dat de situatie in de rest van het land niet veel anders zal zijn. Er van uit gaande dat u op de hoogte bent van dit onderzoek de volgende vragen:

a. Het college is toezichthouder voor de WMO en samen met de regio, onder gebracht bij het RIGG voor de Jeugdhulp. Zijn in bovengenoemde periode vergelijkbare criminele activiteiten geconstateerd onder zorgaanbieders WMO/Jeugdzorg die actief zijn binnen onze gemeente? Zo nee, zijn er controles uitgevoerd in genoemde periode onder zorgaanbieders op criminele activiteiten, in welke aantallen en in op welke wijze? Zo ja, onder hoeveel zorgaanbieders zijn illegale activiteiten geconstateerd en welke activiteiten betreffen dit? Kunt u een beeld geven van de omvang en of cliënten daarbij misbruikt zijn? Is in alle gevallen aangifte gedaan en is tot vervolging over gegaan?

In het door u aangehaalde artikel uit de Volkskrant van 18/01/21 wordt gerefereerd aan het onderzoek dat het IKZ samen met het Regionale Informatie en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC ON) heeft uitgevoerd naar de verwevenheid tussen zorg en criminaliteit. Voor een antwoord op de vraag in hoeverre er in Noord Nederland eenzelfde onderzoek is uitgevoerd, hebben wij contact opgenomen met het RIEC Noord-Nederland. In 2018 heeft het RIEC Noord-Nederland onderzoek gedaan naar verschillende vormen van ondermijning en de mate waarop deze voorkwamen in Noord-Nederland. Zorgfraude is daarin niet aangestipt als een in deze regio veel voorkomend fenomeen.

b. Heeft u in genoemde periode signalen ontvangen van cliënten, ouders of anderszins van mogelijk criminele activiteiten en/of misbruik van cliënten? Zo nee, onderneemt u proactief acties om eventuele signalen binnen te krijgen?

Wij ontvangen inderdaad soms signalen. In een aantal gevallen gaf een signaal onze gemeentelijke toezichthouders aanleiding om hierbij de afdeling OOV te betrekken of het signaal helemaal aan hen over te dragen. Er zijn daarnaast signalen ontvangen over (mogelijke) onrechtmatigheden door aanbieders, bijvoorbeeld zorg die niet geleverd is, maar waar wel voor gefactureerd is of kosten die onterecht in rekening worden gebracht bij de inwoner. Ook kregen we bijvoorbeeld enkele signalen over het aanmoedigen van de inwoner om zijn zorgvraag 'aan te dikken' om zo tot een hogere indicatie te komen of over intimiderend gedrag van de aanbieder. Dit type meldingen wordt vaak afgegeven in combinatie met signalen over ondermaatse kwaliteit en dan onderzocht.

Kunt u schetsen of en hoe meldingsmogelijkheden laagdrempelig en breed bekend zijn?

Sinds halverwege 2016 hebben wij een meldpunt ingericht voor zorgen en vragen over de kwaliteit van aanbieders. Via de website van de gemeente kan door inwoners melding worden gedaan. Daarnaast is breed binnen de gemeentelijke afdelingen en Stichting WIJ aandacht voor signalen van onrechtmatigheden en/of fraude. Bijvoorbeeld door voorlichting door de toezichthouders.

Zo ja, om hoeveel signalen gaat het en van welke aard?

Het gaat jaarlijks om ca. 100 meldingen (zowel op gebied van rechtmatigheid als kwaliteit) Dit zijn vooral meldingen die Wmo-ondersteuning betreffen. De meldingen zijn afkomstig van zowel cliënten of hun omgeving, als van indicatiestellers, Stichting WIJ, SVB of andere professionals.

c. Wilt u aangeven in fte wat de omvang is van de bedrijfsmatige toezichthoudende capaciteit in WMO en Jeugdzorg? Acht u deze omvang voldoende, ook in kwaliteit, om adequaat controle uit te voeren op criminele activiteiten? Zo nee, wat gaat u doen om het toezicht te versterken?

Er zijn 4 toezichthouders Wmo en Jeugdwet en een ondersteuner. Op dit moment is de omvang en kwaliteit voldoende om toezicht uit te kunnen oefenen.

d. Werkt u samen met het Informatie Knooppunt Zorgfraude? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar bestaat deze samenwerking uit en met welke resultaten?

Ja, wij werken samen met het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) en wij krijgen af en toe een melding van het IKZ. Het IKZ vult de meldingen die zij krijgt aan met meldingen vanuit andere instanties (o.a. gemeenten, belastingdienst, OM, Politie). Ook doen wij zelf zo nu en dan meldingen bij het IKZ.

2.Aard gebruik Jeugdhulp

In december is het VWS/VNG rapport “Stelsel in groei” uitgekomen. Het rapport constateert een aantal ontwikkelingen in de jeugdzorg:

a. In toenemende mate maken ouders met hogere inkomens gebruik van jeugdhulp.

Kunt u over de periode 2015-2019 aangeven:

-Hoeveel ouders met lagere-middel-hoge inkomens gebruik maken van jeugdhulp?

-Hoeveel een-ouder gezinnen gebruik maken van jeugdhulp?

-Hoe de spreiding van gezinnen die gebruik maken van jeugdhulp is over armere en rijkere wijken?

-Onderschrijft u deze conclusie van het rapport? Zo nee, waarom niet? Zo ja vindt u dit een gewenste ontwikkeling? Zo ja, waarom? Zo niet, wat gaat u doen om dit tij te keren?

b. Verder constateert het rapport dat de groei in de jeugdhulp niet zo zeer veroorzaakt wordt door een toenemend aantal gebruikers maar eerder dat de lengte van de hulptrajecten langer wordt:

-Kunt u aangeven hoe de gemiddelde lengte van een hulptraject zich de periode 2015-2019 ontwikkeld heeft?

-Als dat gemiddelde stijgt kunt u aangeven welke oorzaken daar aan ten grondslag liggen?

-Wat zijn de kosten die aan een gemiddeld traject over de jaren heen in rekening worden gebracht?

c. Andere constatering is dat de zwaarte van de hulptrajecten groeit:

-Herkent u dit beeld van het rapport? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat zijn daarvan de oorzaken?

-Kunt u aangeven hoe de zwaarte van een traject wordt bepaald?

De vragen 2a, 2b en 2c beantwoorden wij in een keer.

Wij hebben bij Andersson Elffers Felix (AEF) nagevraagd op basis van welke gegevens zij onderzoek heeft gedaan. AEF heeft het rapport “Stelsel in groei” in opdracht van de ministeries van VWS, BZK, Financiën en JenV, en de VNG opgesteld en geeft het volgende aan: “De analyse van het inkomen is gebaseerd op de microdata van het CBS, waar we de beleidsinformatie jeugd gekoppeld hebben aan inkomensgegevens.” In de CBS-omgeving zijn alle gegevens op persoonsniveau beschikbaar, dus kan die koppeling gemaakt worden. Deze analyses zijn echter niet op basis van gemeentelijke data te maken.

De constatering in het rapport van AEF dat er niet zozeer meer gebruikers van jeugdhulp zijn, maar de trajecten langer lijken te worden, kunnen wij op basis van onze gegevens niet bevestigen. Dit soort gegevens worden tot dusver niet op deze wijze door gemeenten geregistreerd

Wij kunnen op basis van onze registratie wel de lengte/duur van een individuele indicatie vaststellen, maar nog niet de lengte van een jeugdhulptraject als zodanig. In de inleiding gaven we al aan dat de huidige wijze van registratie samen met de andere gemeenten en de RIGG is opgezet. Deze vragen nemen we graag mee als input voor het inrichten van een meer kwalitatieve monitoring van de inkoop jeugdhulp per 2022.

3. Over de kosten van de jeugdhulp voor de gemeente:

a. Kunt u al een indicatie geven van de tekorten voor de gemeente in de jeugdhulp in 2020?

b. Wat zijn de oorzaken van deze tekorten? Ziet u een verschuiving in deze oorzaken over de periode 2015-2020? Zo ja, waar bestaat deze uit en waardoor wordt deze verschuiving veroorzaakt?

Uit de voorlopige jaarcijfers blijkt dat we t.o.v. begroting een nadeel van 5,1 miljoen euro op jeugdhulp hebben gerealiseerd. In Voortgangsrapportage 2 gingen we nog uit van een nadeel van 1,8 miljoen euro, met een bandbreedte van plus en min 2,5 miljoen euro. Daarbij is aangegeven dat de prognose omgeven was met een aantal onzekerheden en risico's, te weten de realisatie van de taakstellingen als gevolg van de acceleratieprojecten en OJG, de effecten van de interventies bij GI's en Spoed voor Jeugd en de effecten van corona op de zorgvraag en de mate waarin deze gedekt worden door het Rijk. De uiteindelijke realisatie ligt 3,3 miljoen euro hoger dan de prognose en valt buiten de bandbreedte.

De verklaring is dat alle risico's, die waren voorzien, zich helaas ook hebben voorgedaan. Ten opzichte van de prognose in de Voortgangsrapportage is de impact van de coronacrisis aan te wijzen als de belangrijkste oorzaak van het toegenomen tekort. De intelligente lockdowns, de lagere toegankelijkheid van de entrees van de stichting WIJ en de gemeente en het noodzakelijke afstand houden maakte een aangepaste en complexere werkwijze nodig, welke leidde tot hogere (zorg)kosten en vertraging van de realisatie taakstelling acceleratieprojecten en OJG. Daarnaast leidde een aanpassing met terugwerkende kracht van de tarieven voor Jeugdhulp Plus tot een verhoging. Qua verschuiving zien we dat in de periode 2015 – 2020 het aantal cliënten en de gemiddelde kosten per cliënt zijn toegenomen. Wel zien we sinds de eerste helft van 2019 zowel het aantal cliënten met jeugdhulp als de kosten enigermate stabiliseren.

c. U heeft inzicht in het financieel reilen en zeilen van aanbieders jeugdhulp over de periode 2015-2019:

oKunt u aangeven hoe het bedrijfsresultaat (Verschil tussen netto omzet en bedrijfskosten) in percentages zich ontwikkeld heeft?

oEen zelfde vraag over de ontwikkeling (percentage gewijze daling/stijging) van de eigen vermogens van de zorgaanbieders?

oZijn er zorgbedrijven waarvan de inkomens van de bestuurders/directeuren boven de WNT uitkomen? Zo nee, heeft u voldoende controle instrumenten

om dit te beoordelen? Zo ja, om hoeveel aanbieders gaat dit en om welke bedragen boven de norm? Zijn er maatregelen getroffen naar deze zorgaanbieders zoals het terug halen van een deel van de gemeentelijke bijdrage?

We hebben op dit moment niet onderzocht hoe het bedrijfsresultaat en de eigen vermogens van de zorgaanbieders zich over de periode 2015-2019 ontwikkeld hebben.

Voor wat betreft de vraag over de WNT: De gecontracteerde aanbieders voldoen aan de WNT normering voor het inkomen, daar wordt op getoetst aan de hand van jaarrekeningen en jaarverslagen. Eventueel uitgekeerd dividend valt buiten de WNT.

oZijn er in de periode 2015-2020 zorgaanbieders failliet gegaan en welke oorzaken liggen daaraan te grondslag?

Er zijn in die periode zorgaanbieders failliet gegaan. We kunnen hier niet een eenduidige oorzaak voor aanwijzen. Aanbieders krijgen vaak via verschillende wegen financiering en hebben bij meerdere gemeenten in verschillende regio's een overeenkomst waarbij tarieven kunnen verschillen. Wat de directe oorzaak van een faillissement is geweest, is daardoor niet precies te duiden.

4. Mislukte (?) jeugdhulptrajecten

Volgens de site "waarstaatjegemeente" wordt in onze gemeente 35% van de jeugdhulptrajecten voortijdig afgesloten terwijl dit landelijk "slechts" 18% is.

-Betekent "voortijdig" dat het gestelde doel niet bereikt is? Zo nee, wat betekent het dan wel?

-Kunt u aangewezen waarom het percentage in onze gemeente zoveel hoger is dan landelijk?

-Is aan te geven welke zorgaanbieders bovenmatig voortijdig trajecten beëindigen en worden zij daar op aangesproken?

De site "waarstaatjegemeente" wordt via het CBS gevoed met gegevens die de zorgaanbieders aanleveren bij het CBS. Onze ervaring is dat er veelal verschillende definities gebruikt worden door de verschillende organisaties

wat gevolgen heeft voor de kwaliteit van de gegevens. Daardoor geven deze cijfers ons helaas een onvoldoende beeld. In de inleiding gaven we al aan dat we deze vragen graag meenemen als input voor het inrichten van de monitoring van de aanstaande inkoop jeugdhulp per 2022.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.